

Politiken, 11. aug. 2008

Varm luft smelter Arktis i rekordtempo

Havis forsvinder nu så hurtigt fra Nordpolen, at forskerne ikke kan nå at udvikle computermodeller til at forklare udviklingen.

Af Michael Rothenborg

I sidste måned så det faktisk ud til, at havisen ved Nordpolen holdt nogenlunde stand mod sommervarmen.

Men nu taler internationale forskere om, at afsmeltningen kan sætte ny rekord i år. Og at konsekvenserne af den menneskeskabte globale opvarmning derfor er på vej til at eskalere.

Alaska-storme med varm luft

Mark Serreze fra US National Snow & Ice Data Centre i Colorado påpeger i den britiske avis The Observer, at storme over Alaskas Beauforthav i de seneste dage har sendt masser af varm luft ind over Nordpolen.

Derfor kan dette års sommerafsmeltning - der kulminerer i midt-september - blive end større sidste års rekord på godt en million kvadratkilometer.

»Der er tæt opløb mellem 2007 og dette år om istab«, siger Mark Serreze.

Isdækket er for tyndt

Andre videnskabsfolk er enige. De tilføjer, at det ikke betyder så meget, hvilket år der smelter mest is. Det afgørende er, at isdækket tydeligvis ikke bliver stort og tykt nok om vinteren til at kunne stå imod de højere sommertemperaturer.

Stadig mere tyder derfor på, at sommerisen i Arktis helt vil forsvinde allerede i 2013.

Modeller kan ikke følge med

Forskerne er usikre på, hvad det præcis vil betyde. Blandt andet fordi de i øjeblikket ikke kan nå at udvikle computermodeller, der tager højde for den tiltagende afsmeltning.

De ved dog, at det vil få store konsekvenser. Ikke kun for truede dyr som isbjørnen, der får sværere ved at jage. Men også for vejret på resten af den nordlige halvkugle.

Kraftigere storme over Danmark

Havisens hvide farve kaster solens stråler tilbage. Når havisen smelter, og en større del af området ved Nordpolen bliver blå, sker der en såkaldt feedback-effekt, så tempoet i opvarmningen bliver hurtigere.

Når det arktiske køleskab svigter, vil det formentlig betyde flere kraftigere storme over bl.a. Danmark.

I polaregnene betyder manglende is ved kysterne desuden erosion - et fænomen, der ikke mindst plager mange byer i Alaska. I de tilfælde, hvor erosionen også får landgletsjerne til at afgive mere is, får det havniveauet til at stige.

Hurtigere oliepenge til Grønland

Intet er dog så skidt, at det ikke er godt for noget: Jo hurtigere sommerisen ved Arktis smelter, desto hurtigere kan man komme til at bore efter olie og gas. Til glæde for bl.a.

den grønlandske økonomi.

Men som bekendt er også det en aktivitet, der efter alt at dømme vil være skidt for klimaet i sidste ende.